

שאלת אביך ויריבך

שאלות ותשובות על הפרשה

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 16:16

יציאת השבת: 16:17

י"ז שבט תשע"ה

גיליון מס' 203

שאלות ותשובות על הפרשה

עונג שבת

אישה בונה אישה הורסת

"כה תאמר לבית יעקב ותגד לבני ישראל" (יט, ג)

קיום התורה נעשה בעיקר ע"י האנשים, שכן הם אלו שפועלים יותר בקיום התורה והמצוות משום שאכן רוב המצוות שייכות להם ולא לנשים.

אך עצם זה שהם ילמדו ויקיימו, דבר זה תלוי בנשים, כמאמר חז"ל "הכל מן האישה", וכן נאמר "אישה בונה אישה הורסת".

שאם לא תנהג היא כראוי, או שלא תעזור לבעלה להתפנות יותר מצרכי הבית ללימוד התורה וקיום המצוות, לא יתקיים תלמודו בידו וסופו להיות רש גם במצוות.

וכן מובא בגמרא, כי הנשים - בזכות שעוזרות לבעליהן שיוכלו ללמוד וכן לילדיהן, ששולחות אותם למוסדות תורניים, בזכות זו - זכות הן לעולם הבא (ברכות יז).

ובזה מובן בס"ד הפסוק הנ"ל: "כה תאמר לבית יעקב" - קודם כל תאמר לבית יעקב - אלו הנשים (כפירוש רש"י), דבר עם הנשים על עניין לימוד התורה וערכו.

ורק אז, כאשר תהיינה מוכנות למשימה חשובה זו, לגדל בעל ובנים תלמידי חכמים, רק אז יתקיים "ותגד לבני ישראל" - זהו לימוד התורה של הגברים.

כי בלא עזרת הנשים - לא יתקיים לימוד הגברים, וזהו שאמרו חז"ל "השרוי בלא אשה שרוי בלא תורה" (יבמות סב: ועיין רש"י שם).

נועם התורה

1. "וישמע יתרו" - מה שמע יתרו שגרם לו לעזוב את העבודה זרה ולדבוק בעמ"י? (י"ח, א' רש"י) שמע על קריעת ים סוף וניצחון עמ"י במלחמת עמלק.
2. מהם שבעת השמות של יתרו? (י"ח, א' רש"י) רעואל, יתר, יתרו, חובב, חבר, קיני ופוטאל.
3. מהם שמות בניו של משה ומדוע נקראו כך? (י"ח, ג' ד') גרשום - כי משה היה גר בארץ נכריה (מדין). אליעזר - כי ה' היה בעזרו והצילו מחרב פרעה.
4. מה פירוש המילים "ויחד יתרו" 2 פירושים (י"ח, ט' רש"י) וישמח יתרו על הניסים שנעשו לבניו. נעשה בשרו חידודין חידודין מפני שנצטער על איבוד מצרים.
5. "ויאמר יתרו...כי גדול ה' מכל האלוהים" - מה למדים ממילים אלו? (י"ח, יא' רש"י) שהיה יתרו מכיר כל העבודות כוכבים ולא הייתה עבודה זרה שלא עבד.
6. "וישב משה לשפוט את העם" - מה היה קשה ליתרו? (י"ח, י"ג רש"י) היה קשה לו שמשה נראה כמזלזל בכבודם של ישראל, שהוא יושב והם עומדים ולכן הוכיחו על כך.
7. מה הייתה עצת יתרו למשה? (י"ח, י"ז-כ"ג) ראה יתרו שכל עמ"י נגש למשה למשפט ולעצה וייעץ לו למנות שרי אלפים, שרי מאות, שרי חמישים ושרי עשרות שיעזרו לו לשפוט את העם.
8. "ואתה תחזה...אנשי חיל", מה הפירוש ומדוע דווקא אנשים אלו? (י"ח, כ"א רש"י) אנשים עשירים, שאינם צריכים להחניף ולהכיר פנים, אלא ישפטו בצדק.
9. מה היה מספרם של שרי אלפים, מאות, חמישים ועשרות? (י"ח, כ"א רש"י) 600 שרי אלפים, 6,000 שרי מאות, 12,000 שרי חמישים ו 60,000 שרי עשרות.
10. מדוע חזר יתרו למדין? (י"ח, כ"ז רש"י) כדי לגייר את בני משפחתו.
11. מה למדים מהפסוק: "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל"? (י"ט, ג' רש"י) 'בית יעקב' אלו הנשים שיאמר להם בלשון רכה. בניו אלו הגברים, שיאמר להם בלשון קשה.
12. "ואשא אתכם על כנפי נשרים" - מה ההבדל בין הנשר לשאר העופות? (י"ט, ד' רש"י) שאר העופות מחזיקים בניהם בין רגליהם, מפני שפוחדים מעוף אחר שפורח מעליהם ואילו הנשר שעף הכי גבוה, נושא גוזליו על כנפיו מפני שאינו מתיירא אלא רק מן האדם.

אוצר תחת הגשר

פעם אחת ראה יהודי אחד מתושבי אוסטריה המדינה בחלומו, שבעיר וינה מתחת לגשר טמון אוצר יקר. נסע לשם, עמד על הגשר והיה תוהה בדעתו מה לעשות, שהרי לחפש ביום אי אפשר שמא יראוהו הבריות בחיפושיו ויבינו שדבר בגו.

בין כך וכך עבר חייל בגשר, ראהו ליהודי עומד ותוהה.

שאלו: מה לך פה, ואחרי מה אתה מחפש?

נמלך היהודי בדעתו וסיפר את סודו הכמוס לחייל וביקש ממנו לעזור לו בחיפושיו אחרי האוצר על מנת לחלקו ביניהם לכשימצא מחצה על מחצה.

ענה החייל ואמר:

אי, לך יהודי, שוגה בחלומות אתה. גם אני ראיתי בחלומי שבביתו של יהודי פלוני בעיר פלונית, שם במרתף, טמון אוצר יקר, שמא אקום אני ואסע לשם? שם היהודי שאמר החייל, הוא שמו של היהודי שחלם את החלום, ושם העיר שאמר - הוא שם עירו.

מיד לקח היהודי עגלה רתומה לשני סוסים אמיצים ואץ לנסוע אל עירו, ירד למרתף ביתו ומצא שם את האוצר.

כיוון שראה היהודי כך פתח ואמר:

עכשיו נגלה לי רז זה. לעולם טמון האוצר בביתי, אלא שצריך הייתי לצאת מחוץ לתחום עירי ולהרחיק נדוד עד וינה העיר בשביל לגלות שם את אוצרי שבביתי.

הנמשל: אף אוצר של יראת-שמים גנוז בלב כל איש, אך צריך לנסוע אל הצדיק בשביל לגלות אותו.

ר' נחמן מברסלב

חזק ואז נחלש הקול ואילו במתן תורה קול השופר הלך והתחזק.

20. **אלו דיברות נאמרו מפי ה'?**
(י"ט, י"ט רש"י)

שתי הדיברות הראשונות - "אנכי ה' אלוהיך" ו"לא יהיה לך".

21. **מה קשה לרש"י במילים "וידבר ה' את כל הדברים האלה"?**
(כ', א' רש"י)

הרי נאמר ששמעו מה' רק את שתי הדיברות הראשונות ולא את כולן. אלא מלמד שחזר ה' על כל דיבור ודיבור בפני עצמו.

22. **מה נלמד מהפסוק "אל קנא"?**
(כ', ה' רש"י)

שה' מקנא להיפרע ולא עובר על מידתו למחול על עוון עבודה זרה.

23. **מניין למדים שאפילו חרש ואילם נתרפאו במתן תורה?**
(כ', ט"ו רש"י)

חרש שנאמר: "נעשה ונשמע". אילם שנאמר: "ויענו כל העם".

24. **מה הכוונה בפסוק: ומשה ניגש אל הערפל?** (כ', י"ח רש"י)
שהיו שלוש מחיצות חושך, ענן וערפל ובזה משה ניגש.

25. **מניין למדים את דרכי הצניעות?**
(כ', כ"ג רש"י)

שנאמר: "לא תעלה במעלות על מזבחי" כדי שהכהנים לא יצטרכו להרחיב פסיעותיהם במדרגות, בנו את הכבש.

13. **מה פירוש "והייתם לי סגולה מכל העמים"?** (י"ט, ה' רש"י)

עמ"י כמו אוצר שהמלך גונזו ומחבבו יותר מכל העמים.

14. **מה פירוש המילים "בעב הענן"?**
(י"ט, ט' רש"י)

פירוש: בערפל

15. **מדוע היו בני צריכים להכין את עצמם ליום השלישי?** (י"ט, י"א)

כי ה' ירד על הר סיני וייתן להם את התורה.

16. **מנין למד רש"י שבמתן תורה לא היה בהם סומא, אלא כולם נתרפאו?** (י"ט, י"א)

שנאמר: "לעיני כל העם".

17. **מה פירוש המילים "ויתייצבו בתחתית ההר"?** (י"ט, י"ז רש"י)

עפ"י הפשט - יתייצבו לרגלי ההר. עפ"י הדרש - שנתלש ההר ממקומו וכפה עליהם כגיגית.

18. **בני אמרו "נעשה ונשמע", אם כן למה היה צורך לכפות עליהם כגיגית?**

(י"ט, י"ז שפתי חכמים)

שמא יהיו חוזרים בהם כשיראו את האש הגדולה.

19. **"ויהי קול השופר הולך וחזק מאד" - מה ההבדל בין תקיעת השופר במתן תורה לבין תקיעה שאדם תוקע?** (י"ט, י"ט רש"י)

כשאדם תוקע הוא מתחיל בקול

הלימוד בעלון מוקדש במזל טוב להצלחת יצחק שמואל בן מרים

הלימוד בעלון מוקדש לרפואת

חיים בן אברהם הכהן

ציפורה בת חנה

נילי בת תהילה

רחל בת תמר

להקדשות ולקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל:

ShealAvicha@gmail.com

לארכיון העלונים: www.pirsuma.com/shal_avicha